

Nr 16.

Ankom till riksdagens kansli den 9 maj 1941 kl. 10 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om utredning angående en mera likformig beskattning av lotterivinster.

(2:a avd.)

I en till bevillningsutskottet hänvisad motion nr 40 i första kammaren av herr *Velander* har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville, efter utredning av i motionen antydda spörsmål (angående beskattningen av lotterivinster), förelägga riksdagen det eller de förslag i ämnet, vartill utredningen kunde föranleda.

Beträffande motiveringen för detta yrkande får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Enligt förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster skall å vinst i svenskt penninglotteri och å vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer, därest vinsten överstiger 25 kronor eller, beträffande vinst å halvlott i penninglotteri, 12 kronor 50 öre, till staten erläggas en särskild skatt med 10 procent av vinstens belopp. När vinsten utbetalas till vinnaren, skall lotteriets anordnare eller premieobligationernas utfärdare innehålla så stort belopp, som motsvarar den stadgade skatten å vinsten.

Jämlikt 19 § kommunalskattelagen äro vinster i lotteri av den beskaffenhet, som förut nämnts, ävensom andra lotterivinster, därest deras sammanlagda belopp under beskattningsåret understigit 100 kronor, icke skattepliktiga. Enligt 35 § nämnda lag hänföres till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet bland annat lotterivinst, därest densamma jämlikt 19 § icke är frikallad från beskattning. Motsvarande bestämmelser gälla vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

I den föreliggande motionen har erinrats om, att 1928 års förenämnda förordning allenast vore tillämplig å rena penningvinster medan alla andra vinster, så snart värdet uppginge till 100 kronor, skulle drabbas av inkomstskatt i vanlig ordning. I sistnämnda fall kunde skatten komma att bliva mångdubbelt större än de 10 procent av vinstens belopp, som skulle utgöras enligt nämnda förordning. Enligt motionärens mening borde eftersträvas att ernå en mera likformig beskattning av vinster i penninglotterier och av sådana i varulotterier.

Den särskilda beskattningen av vissa lotterivinster, som infördes år 1928, har närmast tillkommit i anledning av en vid 1927 års riksdag i första kammaren väckt motion nr 114. I denna anfördes bland annat, att självfallet vore det önskvärt, att alla lotterivinster kunde behandlas på samma sätt i beskattningshänseende. Vad beträffar varulotterier framhölls, att om man bortsåge från mera tillfälligt anordnade tombolalotterier för välgörande ändamål och dylikt, vinsterna i regel vore alster av konst och konsthantverk. Värdet av de utlottade föremålen taxerades i allmänhet vida högre av lotteriarrangörerna än av vinnarna. Vid sådant förhållande kunde det icke vara riktigt att använda samma skattesats å de nominella värdena på dylika vinster som på vinster i ett penninglotteri. Då det icke kunde förutsättas, att värderingen av dylika varuvinster skedde efter ens något så när enhetliga grunder, uttalades i motionen lämpligheten av att, åtminstone tills vidare, även dessa vinster toges till beskattning på samma sätt som dittills. I anledning av förenämnda motion hemställde 1927 års riksdag, på förslag av första särskilda utskottet i utlåtande nr 1, i skrivelse (nr 304) till Kungl. Maj:t om utredning rörande frågan om beskattning av vinster i svenska penninglotterier.

Utredning av frågan om lotterivinstbeskattningen verkställdes av 1924 års skatteberedning, som utarbetade ett förslag till förordning om särskild skatt å lotterivinster.

I proposition nr 213 vid 1928 års riksdag med förslag till kommunalskatte- lag anförde vederbörande departementschef beträffande beskattningen av lotterivinster bland annat följande:

»För införande av en särskild skatt å lotterivinster talar framför allt, att man på denna väg torde kunna ernå en fullt effektiv beskattning av dessa vinster utan införande av en omfattande uppgiftsplikt, vilken onekligen skulle medföra olägenheter för vinnare samt för lotterianordnare och taxeringsmyndigheter. En omläggning av beskattningen av lotterivinster medför även den fördelen, att vinsterna icke komma att träffas av den för dem icke avpassade progressionen, som gäller vid inkomstbeskattningen, — — —»

Vad beträffar vinster i varulotterier framhöll departementschefen, att i fråga om dem hade icke från något håll ifrågasatts införande av vare sig en särskild skatt eller uppgiftsplikt och departementschefen funne även övervägande skäl tala däremot.

I samband med den utredning, som verkställdes av t. f. underståthållaren K. G. A. Sandström beträffande spörsmålet om tidigare inbetalning av utskylder, har jämväl frågan om ändring av beskattningen av lotterivinster varit föremål för närmare övervägande. I betänkandet med förslag till allmänna riktlinjer för sådan skattebetalning (Statens offentl. utredn. 1941: 5) har utredningsmannen, i anslutning till förenämnda, av departementschefen i 1928 års kommunalskatteproposition gjorda uttalande beträffande den fördel, som vore förbunden med den då föreslagna särskilda beskattningen av vissa lotterivinster, anført bland annat följande:

»Dessa synpunkter torde måhända med lika fog kunna åberopas jämväl i fråga om realisationsvinster och sådana lotterivinster, som enligt nuva-

rande bestämmelser ej äro underkastade beskattning i särskild ordning; i synnerhet beträffande lotterivinsterna måste ju framstå såsom egendomligt, att vinster i olika slag av lotterier bliva i beskattningshänseende behandlade olika, allt eftersom vinsterna utgå i penningar eller i ekvivalenter till motsvarande värde. Det torde vidare kunna sägas, att det år 1928 anförda skälet för en särskild, proportionell beskattning numera fått ökad styrka, eftersom progressiviteten i skatteskalorna vid inkomstbeskattningen nu är avsevärt starkare än den var år 1928.»

Utredningsmannen har av bland annat nämnda skäl föreslagit, att beskattningen av sådana lotterivinster, där skatten ej redan nu uttages vid källan, skall utbrytas ur inkomstbeskattningens ram, samt att omhändertagandet av denna beskattning i stället bör läggas å länsstyrelserna på sätt redan nu är fallet beträffande beskattningen av gåvor. Förslaget i denna del går vidare ut på, att särskild deklarationsplikt bör föreskrivas rörande sådana vinster, samt att skattebeloppet skall erläggas i samband med deklARATIONENS ingivande till länsstyrelsen.

Utskottet.

På sätt framgår av den ovan lämnade redogörelsen beskattas för närvarande vinster i skilda slag av lotterier efter olika regler. Vinster i penninglotterier beskattas sålunda enligt bestämmelserna i förordningen om särskild skatt å vissa lotterivinster, medan åter vinster i varulotterier, därest deras sammanlagda belopp under beskattningsåret uppgår till eller överstiger 100 kronor, underkastas inkomstbeskattning i vanlig ordning. Sistnämnda slag av vinster, som under beskattningsåret sammanlagt understiga 100 kronor, äro däremot skattefria. Denna olikformighet i beskattningen medför bland annat, att — fränsett angivna skattefrihet — sådana vinster i varulotterier, som utgöras av premieobligationer, drabbas av väsentligt hårdare beskattning än vinster av motsvarande storlek i penninglotterier. En sådan ordning är icke tillfredsställande och torde för övrigt icke överensstämma med syftet med den särskilda skatten å lotterivinster. Det torde kunna antagas att på sätt hittills varit fallet med premieobligationer jämväl andra därmed likställda obligationer komma att användas såsom vinster i varulotterier. Med hänsyn till det anförda finner utskottet skäl tala för sådan ändring av gällande bestämmelser, att vinster i form av premieobligationer eller därmed jämställda värdehandlingar böra underkastas beskattning efter i huvudsak samma regler som nu gälla i fråga om vinster i penninglotterier. Utskottet får därför förorda, att denna fråga snarast göres till föremål för utredning samt att därvid beaktas det förhållandet, att vinster av beskaffenhet som ovan berörts ofta icke helt kunna likställas med rena penningvinster. Under de senaste åren hava skattesatserna vid den ordinarie beskattningen måst avsevärt skärpas. Skatteprocenten enligt 1928 års förordning om särskild skatt å vissa lotterivinster har däremot icke ändrats, sedan sistnämnda skatt infördes. Vid den av utskottet nu förordade utredningen finner utskottet önskvärt att jämväl överväges, huruvida icke skäl föreligger, att skatteprocenten enligt nyssnämnda förordning i nuvarande statsfinan-

siella läge bringas i närmare överensstämmelse med gällande skattesatser vid den ordinarie beskattningen.

Beträffande motionärens förslag i övrigt må framhållas, att enligt gällande bestämmelser kunna även andra slag av vinster i varulotterier än förenämnda stundom drabbas av hårdare beskattning än om reglerna för den särskilda skatten å lotterivinster vore tillämpliga. De vinster, varom nu är fråga, torde emellertid i regel icke uppgå till några mera betydande belopp och den nuvarande ordningen i fråga om beskattningen av dessa vinster torde därför icke vålla de skattskyldiga samma olägenheter som beträffande sådana vinster, som utgöras av premieobligationer. På grund härav och då frågan om beskattningen av lotterivinster i allmänhet genom det ovan angivna förslaget är underställd Kungl. Maj:ts prövning, anser sig utskottet icke böra biträda motionärens förslag om en särskild utredning rörande beskattningen av sådana lotterivinster, som endast utgöras av varor.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

1) att riksdagen måtte, i anledning av motionen nr 40 i första kammaren, i vad den avser förslag till ändrade bestämmelser i fråga om beskattningen av sådana vinster i varulotterier, som utgöras av premieobligationer eller därmed jämställda värdehandlingar, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om utredning angående beskattningen av nämnda vinster, samt för riksdagen snarast möjligt framlägga de förslag, som må av utredningen föranledas; samt

2) att motionen nr 40 i första kammaren, i den mån den icke kan anses besvarad genom vad utskottet under 1) hemställt, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 5 maj 1941.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bårg, friherre Lagerfelt, Wahlmark, Sköldén, Sjödahl, Bengtsson, Ekman, Velande, Franzon och Lindblom*; samt

från andra kammaren: herrar *Hagberg i Malmö, Björklund, Olsson i Gävle, Eklund, Sandberg, Persson i Undersvik, Lundell, Falk och Kilbom.*

Reservation

av herrar *Bengtsson, Velande och Lundell.*
